

**REPUBLIKA E SHQIPERISE
KESHILLI I MINISTRAVE**

VENDIM

Nr. 1161, date 13 .08.2008

**Për
MIRATIMIN E RREGULLORES PER SHISHET ENE MATESE**

Ne mbeshtetje te nenit 100, te Kushtetutes dhe te pikes 3, te nenit 36, te ligjit nr. 9875, date 14.02.2008 “Per Metrologjine”, me propozimin e ministrit te Ekonomise, Tregtise dhe Energjitikes , Keshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e rregullores per shishet ene matese, sipas tekstit qe i bashkelidhet ketij vendimi.
2. Ngarkohet Ministria e Ekonomise, Tregtise dhe Energjitikes; Ministria e Bujqesise, Ushqimit dhe Mbrojtjes se Konsumatorit dhe Ministria e Financave per zbatimin e ketij vendimi.

Ky vendim hyn ne fuqi pas botimit ne “Fletoren Zyrtare” dhe i shtrin efektet e zbatimit te tij nga data 16 mars 2009

KRYEMINISTRI

SALI BERISHA

**MINISTRI I EKONOMISE ,
TREGETISE DHE ENERGGJITIKES**

GENC RULI

“ RREGULLORE PER SHISHET ENE MATESE “

Pjesa I

PERMBAJTJA

1. Kjo Rregullore specifikon:

- 1.1. Shishet ene matese ligjerisht te kontrolluara
- 1.2. Kerkesat metrologjike ndaj shisheve ene matese.
- 1.3. Metoda referuese per kontrollin e volumit neto (kapaciteti aktual) te shisheve.
- 1.4. Mbishkrimet dhe shenjat qe vendosen mbi shishet si ene matese.

Pjesa II

SHISHET LIGJERISHT TE KONTROLLUARA

2. Kjo rregullore do te zbatohet per enet, te bera prej qelqi ose çdo material tjetër qe kane qendrueshmeri dhe stabilitet dhe ofrojne te njejtat garanci metrologjike si qelqi, kur ene te tilla:

- 2.1. jane te mbyllura ose te dizenuara per t'u mbyllur dhe kane si qellim magazinimin, transportin ose tregtimin e lengjeve.
- 2.2. kane kapacitet nominal midis 0.05 litra dhe 5 litra, perfshire keto dy vlera.
- 2.3 kane karakteristika metrologjike (karakteristikat e dizenjës dhe uniformitetin e prodhimit) te tilla qe ato mund te perdoren si ene matese, p.sh kur jane te mbushura deri ne nje nivel ose perqindje te caktuar te kapacitetit te tyre “deri ne buze” dhe permbajtja e tyre mund te matet me saktësi te mjaftueshme.

Pjesa III

KERKESAT METROLOGJIKE PER SHISHET SI ENE MATESE.

3. Kapaciteti nominal , kapaciteti “deri ne buze” dhe kapaciteti aktual i nje shisheje do te percaktohet ne temperaturen 20^0 C

3.1. Shishet ene matese do te mbushen:

- a. ne nje nivel konstant qe i korespondon nivelit teorik te mbushjes per kapacitetin nominal
- b. ne nje boshllek konstant qe korespondon diferences ndermjet kapacitetit “deri ne buze ” dhe kapacitetit nominal.

3.2. Te gjitha shishet e nje dizaini, permase, dhe kapaciteti nominal do kene:

- a. nje diference te perceptueshme konstante ndermjet nivelit teorik te mbushjes per kapacitetin nominal dhe nivelit “deri ne buze”

- b. nje diference te perceptueshme konstante ndermjet kapacitetit “ deri ne buze” dhe kapacitetit nominal, i njohur si volumi i zgjerimit ose boshlleku.

3.3. Shishet do te prodhohen te tilla qe diferenca ndermjet kapacitetit aktual dhe kapacitetit nominal te treguar te mos kaloje gabimin maksimal te lejuar.

3.4. Gabimi maksimal i lejuar referuar pikes 3.3 , pozitiv ose negativ, do te jete ne perputhje me Aneksin 1.

3.5. Gabimi maksimal i lejuar i kapacitetit te treguar “deri ne buze”, te nje shisheje do te jete i njejti si dhe gabimi maksimal i lejuar per kapacitetin nominal korespondues.

3.6. Shishet qe plotesojne kerkesat referuar pikes 3.3, do te shenohen me shenjen ”S” te parashikuar ne Pjesen V, mund te perdoren si ene matese dhe do te hidhen ne treg pa asnje testim ose kontroll metrologjik ligjor paraprak. Shenja Europjane “ z ” njihet nga autoritetet shqiptare. Shishet e ardhura nga nje vend antar i BE dhe jane te shenuara me shenjen “э” do te hidhen ne treg pa asnje testim ose kontroll metrologjik ligjor paraprak pasi te konfirmohet dokumentarisht vlefshmeria e vendosjes ne produkt te kesaj shenje.

3.7. Prodhuesit e shisheve do te sigurojne konformitetin e kapacitetit te tyre me kerkesat e pikes 3.3. , nepemjet kryerjes se kontrolleve statistikore te prodhimit, sipas Aneksit 2.

3.8. Ne prodhimin e shisheve ene matese, shfrytezimi sistematik i tolerancave eshte i ndaluar.

Pjesa IV

METODA REFERENCE PER KONTROLLIN E VOLUMIT NETO (KAPACITETIT AKTUAL) TE SHISHEVE

4. Kerkesat ndaj metodave dhe instrumentave matese qe perdoren per percaktimin e kapacitetit aktual te shisheve ene matese.

4.1. Kapaciteti aktual i shisheve ene matese do te kontrollohet nepermjet percaktimit te sasise se ujit me nje densitet te njohur te mbushur deri ne nivelin qe teorikisht i korespondon kapacitetit nominal.

4.2. Sasia e ujit te mbushur do te percaktohet me peshim ne 20 °C.

4.3. Kapaciteti aktual i shisheve ene matese mund te kontrollohet dhe ne menyre indirekte

4.4. Ne kontrollin e kapacitetit aktual te shisheve ene matese, pasiguria e matjes nuk duhet te kaloje 1/5 e gabimit maksimal te lejuar per kapacitetin nominal korespondues.

4.5. Drejtoria e Pergjithshme e Metrologjise do te publikoje ne buletin e saj zyrtar vlerat per karakteristikat metrologjike te instrumentave matese qe do te perdoren per kontrollin e kapacitetit aktual te shisheve ene matese.

4.6. Instrumentat mates te perdorur per kontrollin e kapacitetit aktual te shisheve ene matese duhet te jene te pershtatshme dhe te verifikuara nga organet perkatese te DPM ose persona te autorizuar dhe te mbajne shenja te vlefshme qe e vertetojne kete kontroll.

4.7. Prodhuesit e shisheve ene matese do te ruajne dokumentacionin e instrumentave matese qe deshmojne qe ato plotesojne kerkesat e kesaj Pjese.

4.8. Metodat per kontrollin e kapacitetit aktual te shisheve ene matese do te kryhet nga:

a. Prodhuesit e shisheve ene matese;

b. Drejtoria e Pergjithshme e Metrologjise gjate kryerjes se inspektimit metrologjik sipas ligjit per Metrologjine dhe akteve nenligjore te nxjerra ne mbeshtetje te tij.

4.9. Drejtoria e Pergjithshme e Metrologjise do te kryej kete kontroll sipas metodes reference te paraqitur ne Aneksin 2.

4.10. Prodhuesit e shisheve ene matese do te kryejne kontrollin statistikor te prodhimit per cdo parti prodhimi.

4.11. Kriteri i kontrollit te kapacitetit aktual perfshin shmangien (devijimin) prej :

a. Shumes se kapacitetit nominal te nje shisheje dhe gabimit maksimal te lejuar korespondues te specifikuar

b. Diferences ndermjet kapacitetit nominal te nje shisheje dhe gabimit maksimal te lejuar korespondues te specifikuar.

4.12. Prodhuesit e shisheve do te vendosin per metoden e kontrollit qe do te perdorin dhe do te organizojne proceduren e kontrollit ne menyre te tille qe te sigurojne qe partite e tyre te prodhimit te plotesojne kerkesat ndaj kapacitetit aktual te shisheve ene matese referuar pikave 3.3. deri 3.6.

4.13. Prodhuesit do te percaktojne , ne vartesi te rezultateve te kontrollit , madhesine e partise se inspektimit dhe madhesine dhe frekuencen e marrjes se mostrave.

4.14. Prodhuesit e shisheve do te dokumentojne dhe te ruajne rregjistrimet e kontrolleve te kryera nga vete ata.

4.15. Rregjistrimet e kontrolleve do te deshmojne qe keto kontrolle , se bashku me korrigjimet dhe rregullimet qe ata i kane pare te nevojshme, te sigurojne qe vetem shisheet ene matese qe plotesojne kerkesat ndaj kapacitetit aktual te tyre jane hedhur ne treg.

4.16. Prodhuesit e shisheve ene matese do te mbajne (ruajne) dokumentacionin e kontrollit i cili do te perfshije:

a. nje perskrim te metodes se kontrollit te perdorur .

b. rregjistrimet e matjeve dhe te rezultateve te perpunimit dhe kontrollit.

- c. te dhena per veprimet korrigjuese te marra kur jokonformiteti i kapacitetit aktual te shisheve ene matese me kerkesat e specifikuara eshte eliminuar.
- d. regjistrime te tjera qe tregojne vezhgimin (vrojtimin) e metodës se kontrollit te pershkruar.

4.17. Importuesit e shisheve ene matese do te ruajne dokumentacionin per kontrollin e partive te importuara qe provojne konformitetin e kapacitetit aktual te shisheve me kerkesat e specifikuara.

- a. Regjistrimet referuar pikës 4.14 duhet te mbahen te sakta, te qarta, te njekuptimshme dhe te paanshme .
- b. Regjistrimet qe iu referohen pikave 4.14 do te ruhen ne mbartes qe te lejojne magazinim te sigurte dhe mundesine qe jene te kuptueshme dhe lehtesisht te lexueshme
- c. Regjistrimet qe i referohen pikave 4.14 dhe 4.15 do te mbahen (ruhen) kronologjikisht per jo me pak se nje vit nga data e kryerjes se kontrollit.

Pjesa V

MBISHKRIMET DHE SHENJAT E VENDOSURA MBI SHISHET ENE MATESE

5. Regullat per vendosjen e mbishkrimeve ne shishe ene matese.

5.1. Shisheet ene matese do te mbajne mbishkrime si parashikohern ne Nenin 36, pika 2 te ligjit per Metrologjine.

5.2. Te gjitha mbishkrimet mbi shishe ene matese duhet te vendosen ne menyre qe te mos shuhen, lehtesisht te lexueshme dhe te dukshme ne kushte normale te paraqitjes.

5.3. Nje shishe ene matese do te mbaje ne nje ane te saj, ne fund ose ne rrethin e fundit :

a).nje mbishkrim tregues per kapacitetin nominal te saj ne germa:

- 1) te pakten 6 mm te larta ne se kapaciteti nominal eshte me i madh se 100 cl;
- 2) 4 mm te larta ne qofte se eshte nga 100 cl e poshte deri 20 cl (pa perfshire ate);
- 3) 3 mm te larta ne qofte se ai nuk eshte me i madh se 20 cl, te ndjekur nga simboli i njesise se matjes se perdorur.

b). shenjen e identifikimit te prodhuesit ;

c). shenjen “s ” qe verteton qe kapaciteti aktual i nje shishe ene matese ploteson kerkesat e specifikuara. Ajo duhet te kete te pakten 3 mm lartesi dhe te kete formen paraqitja grafike e te ciles jepet ne Aneksin 3.

5.4. nje shishe ene matese do te mbaje ne fund ose ne rrethin e fundit ne perputhje me metoden ose metodat e mbushjes per te cilen eshte ideuar:

- a).nje mbishkrim tregues per kapacitetin "deri ne buze"te shprehur ne centilitra dhe te pandjekura nga simboli cl. Madhesia e mbishkrimit duhet te jete e njejte me madhesine e mbishkrimit per kapacitetin nominal.
- b). dhe/ose nje mbishkrim tregues ne milimetra te distances nga niveli "deri ne buze" deri tek niveli i mbushjes qe i perket kapacitetit nominal, i ndjekur nga simboli mm

5.5. Treguesit qe i referohen pikes 5.3 do te fiksohen ne germa me lartesine e specifikuar ne piken 5.3. a. ne menyre tille qe te mos krijohje konfuzion me treguesit e pikes 5.4.

5.6 Kapaciteti nominal i nje shishe ene matese do te shprehet:

- a). ne litra ne se eshte me i madh ose i barabarte me 1 liter;
- b). ne mililitra ose centilitra ne se eshte me i vogel se 1 liter.

5.7. Tregues te tjere mund te paraqiten ne shishe ene matese por ato nuk duhet te krijojne konfuzion me treguesit e referuar pikave 5.3 dhe 5.4.

5.8. Forma dhe paraqitja grafike e shenjës se konformitetit te kapacitetit aktual te shisheve ene matese duhet te jete konform Aneksit 3.

Aneksi Nr 1

GABIMET MAKSIMALE TE LEJUARA

Kapaciteti nominal (V_n/V_r) ne mililitra	Gabimi maksimal i lejuar	
	ne % te V_n/V_r	ne ml
nga 50 deri 100	-	3
nga 100 deri 200	3	-
nga 200 deri 300	-	6
nga 300 deri 500	2	-
nga 500 deri 1000	-	10
nga 1000 deri 5000	1	-

-Vlerat e gabimeve maksimale te lejuara te treguara ne tabele ne perqindje, ne qofte se llogariten ne njesi te volumit, do te rumbullakosen deri tek nje e dhjeta e mililitrit me e afert.

-“Gabimi maksimal i lejuar” eshte devijimi (shmangia) maksimale qe per kapacitetin aktual te shishes lejohet te jete ndryshe nga kapaciteti nominal i treguar.

Aneksi Nr 2

METODA REFERUESE PER KONTROLLIN STATISTIKOR ME MOSTRA TE KAPACITETIT AKTUAL TE SHISHEVE ENE MATESE.

Partia e inspektuar duhet te perfshije shishe ene matese te te njejtit dizaini dhe permase, kapaciteti nominal, materiali dhe prodhimi.

Madhesia e partise se inspektuar do te percaktohet ne baze te prodhimit orar.

Nje moster cfardo (e rastesishme) do te merret nga partia dhe kapaciteti aktual i cdo shishe ene matese do te matet.

Kapaciteti aktual do te matet me peshim ne 20 °C.

Shisheet ene matese do te peshohen bosh , pastaj te mbushura me uje me densitet te njohur ne 20°C, deri ne nivelin e mbushjes perkatesisht me metoden e kontrolli te perdorur.

Mesatarja e kapaciteteve aktuale te shisheve ene matese te matura do te llogaritet dhe pastaj te vleresohet me nje nga metodat statistikore ne vijim:

metoden e devijimit standard;
metoda diapazonit mesatar

Numuri i shisheve ene matese qe perben mostren do jete 35 ose 40, ne varesi te metodes se zgjedhur si me siper.

Ne se rezultati i kontrollit te nje partie qe i korespondon prodhimit orar nuk eshte i kenaqshem , mund te kryhet nje test i dyte i bazuar ne nje moster tjeter te zgjedhur prej nje partie qe i korrespondon nje periudhe kohe me te gjate prodhimi ose mund te kontrollohen rezultatet e regjistrimeve te kartave te kontrollit te prodhuesit

Kontrolli i kapaciteteve aktuale te shisheve ene matese ne baze te vleresimit te mesatares se kapaciteteve aktuale te shisheve ene matese ne nje moster duke perdorur metoden e devijimit standard

Merret nje moster cfardo prej 35 shishesh ene matese.Kapacitetet aktuale x_i te shisheve ene matese ne moster do te maten te gjitha.

Llogaritni si vijon:

1. vleren mesatare $\bar{x}$ te kapaciteteve aktuale x_i te shisheve ene matese ne nje moster;
2. devijimin standart "s";
3. kufirin e siperem te lejuar T_s te kapacitetit aktual ;
4. kufirin e poshtem te lejuar T_i te kapacitetit aktual

Partia do te deklarohet qe ploteson kerkesat ndaj kapacitetit aktual ne se ajo ploteson njekoheisht tre kriteret e pranimi qe vijojne :

$$\bar{x} + k.s \leq T_s \quad (1)$$

$$\bar{x} - k.s \geq T_i \quad (2)$$

$$s \leq F(T_s - T_i) \quad (3)$$

ku : $k = 1,57$
 $F = 0,266$

Llogaritjet

1. Vlera mesatare $\bar{x}$ e kapaciteteve aktuale x_i e shisheve ene matese ne nje moster

Llogaritni si vijon :

- Shuma e matjeve te kapacitetit aktual x_i sipas formules $x = \sum x_i$
- Vlera mesatare $\bar{x}$ e kapaciteteve aktuale te shisheve ene matese sipas formules

$$\bar{x} = \frac{\sum x_i}{35}$$

2. Devijimi standart "s"

devijimi standart i vleresuar llogaritet me formulen:

$$S = \sqrt{\frac{1}{n-1} \cdot \sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}$$

3. Kufiri i siperm i lejuar T_s i kapacitetit aktual

Llogaritet si shuma e kapacitetit te treguar dhe gabimit maksimal te lejuar qe i korespondan ketij kapaciteti.

4. Kufiri me i ulet i lejuar T_i i kapacitetit aktual

Llogaritet si diferenca ndermjet kapacitetit te treguar dhe gabimit maksimal te lejuar qe i korespondon ketij kapaciteti.

Kontrolli i kapaciteteve aktuale te shisheve ene matese ne baze te vleresimit te mesatares se kapaciteteve aktuale te shisheve ne nje moster duke perdoruir metoden e diapazonit mesatar.

Merret nje moster cfaredo prej 40 shishesh ene matese. Do maten kapacitetet aktuale x_i te shisheve ene matese ne moster

Llogarisni si vijon:

1. vleren mesatare $\bar{x}$ te kapaciteteve aktuale x_i te shisheve ene matese ne nje moster;
2. diapazonin mesatar $\bar{R}$ te kapaciteteve aktuale te shisheve ene matese ne nje moster;
3. kufirin e siperm te lejuar T_s te kapacitetit aktual;
4. kufirin e poshtem te lejuar T_i te kapacitetit aktual..

Partia do te deklartohet qe ploteson kerkesat ndaj kapacitetit aktual ne se ajo permbush njekoheisht te tre kerkesat e pranimit qe vijojne:

$$\bar{x} + k \cdot \bar{R} \leq T_s \quad (1)$$

$$\bar{x} - k \cdot \bar{R} \geq T_i \quad (2)$$

$$\bar{R} \leq F \cdot (T_s - T_i) \quad (3)$$

ku

$$k = 0,668$$

$$F = 0,628$$

Llogaritjet

1. Vlera mesatare $\bar{x}$ e kapaciteteve aktuale x_i te shisheve ene matese ne nje moster

Llogaritni si vijon:

- Shumen e matjeve te kapaciteteve aktuale x_i sipas formules $x = \sum x_i$
- Vleren mesatare $\bar{x}$ te kapaciteteve aktuale te shisheve ene matese sipas formules

$$\bar{x} = \frac{\sum x_i}{40}$$

2. Rangun (diapazonin) mesatar $\bar{R}$ te kapaciteteve aktuale te shisheve ene matese ne nje moster

Ndani mostren, sipar radhes kronologjike te zgjedhjes , ne tete nen-mostra prej pese shishes ene matese secila.

Llogaritet si vijon:

- Diapazoni i seciles nen-moster , d.m.th. diferenca midis kapacitetit aktual me te madh dhe me te vogel te pese shisheve ene ne nen-moster ; keshtu merren tete diapazone : $R_1, R_2, R_3 \dots R_8$;
- Shuma diapazoneve e tete nen-mostrave: $\sum R = R_1 + R_2 + R_3 + \dots + R_8$
- Diapazoni mesatar $\bar{R}$ llogaritet me formulen : $\bar{R} = \frac{\sum R_i}{8}$

3. Kufiri me i larte i lejuar T_s i kapacitetit aktual

Llogaritet si shuma e kapacitetit te treguar me gabimin maksimal te lejuar qe i korespondon ketij kapaciteti

4. Kufiri me i ulet i lejuar T_i i kapacitetit aktual

Llogaritet si diferenca ndermjet kapacitetit te treguar dhe gabimit maksimal te lejuar qe i korrespondon ketij kapaciteti.

SHENJA E KONFORMITETIT

**A. SHENJA SHQIPTARE "s" E KONFORMITETIT TE KAPACITETEVE AKTUALE
TE SHISHEVE ME KERKESAT E SPECIFIKUARA.**

A large, bold, black uppercase letter 'S' is centered on the page.

Paraqitja grafike e formes do te jete germa "s" te alfabetit shqipetar me permasat: gjeresia sa (0.7 - 0.8) e lartesisë.

**B. SHENJA EUROPJANE "3" E KONFORMITETIT TE KAPACITETEVE
AKTUALE TE SHISHEVE ME KERKESAT E SPECIFIKUARA.**

A large, black, stylized uppercase letter '3' is centered on the page. It has a thick, slightly irregular stroke and is symmetrical about a vertical axis.

Shenja eshte nje shkronje "Epsilon" simetrikisht e rrotulluar ne aksin vertikal